

Grue kommune
Pb 94
2261 KIRKENÆR

Saksbehandler, innvalgstelefon

Hans Anders Theisen, 62 55 12 23

Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel - Grue

Vi viser til oversendelse datert 20.05.2022 hvor forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel er på høring og offentlig ettersyn. Gjeldende arealplan ble vedtatt 8. april 2013. Høsten 2021 startet kommunen en administrativ gjennomgang av arealplanen, og det er vurdert behov for å åpne hele arealplanen for revidering. I arbeidet med revidering av arealdelen er det et mål å harmonisere denne med samfunnsdelen som ble vedtatt 14.12.2020. Dette innebærer å ta opp prioriteringene fra samfunnsdelen og gjennomføre de arealmessige behovene denne utløser.

Generelle merknader og innspill

Statsforvalteren har to sentrale oppgaver i arealforvaltningen:

- Som fagmyndighet innen landbruk, miljøvern, helse og samfunnssikkerhet skal vi sørge for at nasjonale interesser blir ivaretatt.
- Statsforvalteren skal sikre at kommunale vedtak i plan- og byggesaker er i samsvar med gjeldende lovverk.

Et planprogram skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Statsforvalteren finner at forslag til planprogram oppfyller de formelle kravene i plan- og bygningsloven (pbl.) § 4-1.

Planprogrammet gir en god beskrivelse av planprosessen, og dette er presentert på en informativ måte for de som vil bli berørt. Statsforvalteren anbefaler at planforslaget presenteres i regionalt planforum før høring, slik at regionale og statlige etater får anledning til å gi tidlige innspill til revisjonsarbeidet.

Arealstrategiene fra kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for planarbeidet. Dette gir et godt utgangspunkt for planarbeidet, og viktige føringer for siling av arealinnspill. I kap. 4 er sentrale tema i revisjonsarbeidet utdypet. Mange viktige tema er beskrevet her. Statsforvalteren mener at dette vil gi et godt grunnlag for revisjon av arealdelen.

Kommunen opplyser i planprogrammet at store areal som er avsatt til bolig og næring i gjeldende arealdel ikke er tatt i bruk. Statsforvalteren forventer at kommunen vurderer dagens planreserve. Avsatte utbyggingsareal som ikke er attraktive og derfor ikke tatt i bruk, bør vurderes på nytt, og eventuelt erstattes med andre områder som er bedre tilpasset behov og etterspørsel. Kommunen bør også vurdere om allerede avsatte areal er i konflikt med viktige nasjonale hensyn, for eksempel jordvern og naturmangfold. Vi viser i den sammenheng blant annet til nasjonale jordvernstrategi, hvor det nylig er vedtatt innstramminger i jordvernmålene. Vi forventer at kommunen gjør grundige vurderinger av arealbehov ved utlegging av nye utbyggingsområder.

Status for eldre reguleringsplaner skal være et tema i revisjonsarbeidet. Planbestemmelsene til arealdelen skal suppleres for forhold som ikke er avklart i gjeldende reguleringsplaner. Planprogrammet lister opp reguleringsplaner som i dag gjelder foran kommuneplanens arealdel.

Vi minner om at ved bruk av hensynsone hvor gjeldende reguleringsplan fortsatt skal gjelde uendret, pbl. § 11-8 f, skal kommunen vurdere om reguleringsplanene er i samsvar med (oppdaterte) nasjonale og regionale interesser. Dette er vurderinger som må inngå i konsekvensutredningen. Vi forventer at det blir gjort en vurdering av hvor det er behov for at reguleringsplan skal gjelde foran kommuneplanens arealdel, og hvor det er tilstrekkelig at reguleringsplan fortsatt gjelder supplert med føringer i arealdelen.

Oversikten over tema for konsekvensutredning omfatter relevante hensyn. Vi forutsetter at [veileder om konsekvensutredninger fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet](#) (2020), sist endret i juni 2021, legges til grunn for konsekvensutredningen.

Klima- og energi

Statsforvalteren merker seg positivt at energi, klima og miljø er tema som skal ivaretas i alt arealplanarbeid. Klimaendringene er en av de største utfordringene vi står ovenfor i vår tid. Norge skal redusere klimagass-utslippene med 50-55% innen 2030, og være et lavutslippssamfunn innen 2030. Dette krever stor innsats fra mange aktører, herunder kommunene. Det er avgjørende at tiltak forsterkes/settes raskt i gang for å nå utslippsmålene innen 2030. Lavutslippssamfunnet er nødvendig ut fra klimahensyn, og Statsforvalteren viser også til positive tilleggseffekter som lavutslippssamfunnet vil gi. Dette kan være grunnlag for nye næringer, et enklere samfunn gjennom forbedret teknologi, effektivisering og reduserte kostnader, helsegevinster ved bl.a. mindre støy, og bedre luftkvalitet, samt forbedret framkommelighet.

Arealpolitikken skal legge til rette for reduserte utslipp av klimagasser. Statsforvalteren forventer at klimahensyn vektlegges ved valg av langsiktig utbyggingsstrategi, transport- og energiløsninger. Overgang til miljøvennlige energiløsninger er også en del av klimaarbeidet. Det bør vurderes å sette krav om tilrettelegging for vannbåren varme i nye byggeområder.

Ved vurdering av nye byggeområder forventes det at prinsippene i *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging* legges til grunn. Et konsentrert utbyggingsmønster knyttet til eksisterende sentra og kollektivakser bør prioriteres for å redusere transportbehov og klimautslipp.

Landbruk og jordvern

Dyrka og dyrkbar jord er en grunnleggende ressurs for å sikre matforsyning på kort og lang sikt. Statsforvalteren forventer derfor at inngrep i dyrka og dyrkbar areal blir så lite som mulig. Vi viser til at Stortinget har vedtatt Nasjonal jordvernstrategi med mål om at den årlige omdisponeringen av

dyrka jord ikke skal overstige 3000 daa, dette tilsier ca. 300 daa for Innlandet. For å minske utbyggingspresset på jordbruksarealer forventer Statsforvalteren at det blir lagt opp til effektiv arealutnyttelse ved planlegging av bygge- og anleggstiltak.

Statsforvalteren forventer videre at det stilles krav til effektiv bruk av eksisterende og planlagte byggeområder, spesielt rundt viktige kollektivknutepunkt. Dersom det er aktuelt å omdisponere dyrka eller dyrkbar mark, skal det også utredes alternativ som ikke medfører tap av dyrka/dyrkbar mark.

Støy

Statsforvalteren forventer at Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442/2021) legges til grunn for planarbeidet og innarbeides i plankart og bestemmelser.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det framgår av planprogrammet at det som del av konsekvensanalysen skal utarbeides risiko- og sårbarhetsanalyse. Dette er positivt og vi vil påpeke at risiko- og sårbarhetsanalysen skal utarbeides i tråd med veileder *Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging* som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap ga ut i 2017. Vi forutsetter videre at Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-5/18- *Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling* blir lagt til grunn.

I likhet med konsekvensutredningen, skal også risiko- og sårbarhetsanalysen omfatte alle nye utbyggingsområder og vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder. Risiko- og sårbarhet knyttet til arealdelen forøvrig skal også vurderes og analyseres.

Det skal i alle planer etter plan- og bygningsloven gjøres rede for hvilket kunnskapsgrunnlag som legges til grunn for planleggingen. Når konsekvensene av klimaendringene vurderes, skal høye alternativer fra nasjonale klimaframskrivninger legges til grunn. Dette er nærmere forklart i veiledere og i de fylkesvise klimaprofilene som er utarbeidet, jf. pkt. 4.3 i *Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning*. Se egen veileder om klimatilpasning i planarbeidet: <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/klimatilpasning/veiledning-til-statlige-planretningslinjer-for-klimatilpasning/>

Barn og unge

I samfunnsdelen kommer det frem at kommunen har en strategi for å sikre barn og unge gode oppvekstvilkår. Vi viser til Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegging, og forutsetter at arealdelen legger til rette for at barn og unges interesser blir synliggjort i planforslaget gjennom bestemmelser og retningslinjer. At det blir stilt krav til både kvalitet og minste uteoppholdsarealer for nye boliger og boligområder, og krav til solforhold, støy, stråling, forurensning på uteoppholdsarealer.

Rekkefølgebestemmelser er viktige for å sikre god kvalitet og at utbygging skjer på en hensiktsmessig måte. Vi tilrår at kommunen innarbeider rekkefølgekrav om at opparbeiding av leke- og uteoppholdsareal og gang- og sykkelveier skal sikres i reguleringsplaner, og at dette knyttes til brukstillatelse for første bolig.

Arealer som i planer er avsatt til fellesarealer eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal som hovedregel ikke omdisponeres. Dersom kommunen likevel mener det er nødvendig, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal.

For mer informasjon om krav til planprosess og veiledning til plandelen av plan- og bygningsloven, se [Regjeringens temaside om planlegging](#).

Med hilsen

Øyvind Gotehus (e.f.)
avdelingsdirektør

Hans Anders Theisen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Innlandet fylkeskommune

Statens vegvesen Region Øst

Norges vassdrags- og energidirektorat

Pb. 4404

Postboks 1010

Postboks 5091 Majorstua

2325 HAMAR

2605 LILLEHAMMER

0301 OSLO